

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРАВНАТА ПОМОЩ

Причините, които налагат приемането на предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за правната помощ

Действащият Закон за правната помощ (ЗПП) ограничава видовете правна помощ - консултации, подготовка на документи и представителство до такива, касаещи съдебното производство. Съгласно международното и европейско право в областта на правата на човека всяка държава членка на Европейския съюз трябва да предвиди в националното си законодателство мерки за насърчаване на уреждането на спорове от извънсъдебни органи, които са част от ефективните правни средства за защита на гражданите, за които разходите по завеждане на дело пред съда са твърде високи. Директива 2008/52/ЕО на ЕП и Съвета насърчава извънсъдебните способности за решаване на спорове. С цел подобряване на достъпа до правосъдие Европейският съвет призовава държавите членки да създадат алтернативни, извънсъдебни процедури за разрешаване на спорове по гражданско-правни и търговско-правни въпроси. Освен това при осигуряването на достъпа до правосъдие Европейският съюз поставя акцент върху антидискриминационните производства. Предвид изложеното разширяването на обхвата и приложното поле на съществуващите видове правна помощ в административнонаказателни производства, административните производства за издаване и оспорване на индивидуални административни актове и в производства и процедури пред други извънсъдебни органи – арбитраж и медиация, е важна стъпка и мярка за подобряването и улесняването на достъпа на гражданите до правосъдие, което обосновава и промени в ЗПП. Това е от съществено значение за гражданите и съдебните институции, поради възможността по-бързо и по-евтино да се реши проблема, който обикновено е свързан със социални права, дискриминация, права на бежанци, потребителски спорове и др. и очакваното намаляване на броя на съдебните производства.

Законът за правната помощ изключва от кръга на лицата с достъп до системата за правна помощ, някои категории, които поради специфичния си профил, се нуждаят от специалните грижи на държавата във всяко отношение. Към тази група са лицата с физически и ментални увреждания, лицата получили закрила по реда на Закона за убежището и бежанците и лицата, чието запрещение се иска.

Едно от средствата за оказване на подкрепа на тези лица е осигуряването на достъп до правосъдие и правна защита, чрез системата за правна помощ.

Лицата с увреждания са особено чувствителна категория, която попада в кръга от уязвими социални групи. Целта на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, по която ЕС е страна, е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички права от страна на всички хора, независимо от всякакви дълготрайни физически, психически, умствени или сетивни увреждания. В тази връзка включването на хората с увреждания в кръга на лицата с право на правна

помощ на самостоятелно правно основание е обосновано от задължението на държавата, произтичащо от международното и национално законодателство - разпоредбите на Закона за хора с увреждания, чрез съответните органи, да осигури на тези хора ефективен достъп до правосъдие и правна защита, имащи нужда от такава основно в областта на социалните им права, при всички форми на дискриминация, насилия и злоупотреба, като се има предвид, че рискът, тези хора да бъдат обект на подобни нарушения и престъпления, е по-висок.

Необходимостта от допълнителното включване, в категориите лица с право на правна помощ, на лицата получили международна закрила и тези със статут на временна закрила, произтича от правото на всеки чужденец да получи съдействие и помощ, от правителствени органи и неправителствени организации, на всеки етап от производството и след получаване на международна закрила. В тази връзка държавата е задължена да осигури условия за получаване на правна помощ не само на чужденците, търсещи международна закрила, но и на тези получили вече такава и на тези, ползващи се от статута на временна закрила. Увеличилата се бежанска вълна, поради политически конфликти, войни и финансово-икономически причини, задължението на държавата да се погрижи за правата на тези лица, оправдава включването им в номенклатурата на лицата, които разполагат с право на безплатна правна помощ.

Закона за правната помощ изключва от кръга на лицата с достъп до системата за правна помощ и една друга категория лица, а именно лицата, навършили 21 години, по задължения за издръжка, възникнали преди навършването на 21 годишна възраст. Според т. 16 и 32 от Заключенията и препоръките на Специалната комисия за преглед на практическото действие на Конвенцията от 23 ноември 2007 г. за международно събиране на издръжка на деца и други членове на семейството и на Протокола от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задълженията за издръжка (публикувани на интернет страницата на Хагската конференция по международно частно право), разпоредбата на чл. 2, пар. 1, б. „а“ от Хагската конвенция от 2007 г., определяща нейното приложно поле, се прилага за задължения за издръжка, произтичащи от връзката родител-дете към лице под 21-годишна възраст, без да се взема предвид възрастта на молителя кредитор към момента на подаване на молбата. Възрастта на молителя кредитор не е релевантна – той може да подаде молба по чл. 10 от Конвенцията и след навършване на 21 години, съответно да ползва безплатна правна помощ съгласно чл. 15, независимо от навършените 21 години, стига задължението, чието изпълнение се търси, да попада в приложното поле на Конвенцията. Специалната комисия напомня на страните, че разпоредбите на Хагската конвенция от 2007 г. следва да се тълкуват възможно най-широко, с цел максимално възстановяване на присъдените издръжки на деца. Условието относно достъпа до безплатна правна помощ по чл. 46 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка са напълно идентични.

Установени слабости, пропуски и неточности в действащата нормативна уредба налага прецизирането на някои правни норми и привеждането им в съответствие с настъпили промени в други нормативни актове и с установената практика през годините на прилагане на ЗПП. Необходимо е пропуските в действащата нормативна уредба да бъдат преодоленни чрез нови правни норми, уреждащи процедури по прекратяване на правната помощ, включително в случаите на злоупотреба с право на правна помощ, замяна и освобождаване на назначения адвокат, които са от значение за отчетността на адвокатите, качеството на правната помощ, интересите на правосъдието

и страните в производството и контрола върху целесъобразното разходване на средства от държавния бюджет за правна помощ.

Сега действащата система за правна помощ не покрива съдебните такси и разноски за производството на гражданите, на които е допусната правна помощ по социални причини, за разлика от системата за правна помощ в други европейски държави, което се счита за добра практика. Подобряването на достъпа до правосъдие е свързано с осигуряването на по-облекчени условия за достъп до правна помощ. Заплащането на съдебни такси и разноски в производството, включително разноските за правна помощ, които се дължат на НБПП, ако лицето бъде осъдено, действа възпиращо, за голяма част от гражданите от уязвими социални групи за достъпа им до правосъдие, т.е. явява се бариера за достъпа до правосъдие. За много от гражданите, които поради имущественото си и финансово състояние не могат да си позволят да ползват платен адвокат, съдебните такси и разноски са непосилни. Освобождаването от съдебни такси и разноски в производството и от възстановяването на разноските за правна помощ са мерки за облекчаването на достъпа до правосъдие, които имат своите основания в националното ни и европейско законодателство и в трайно установената съдебна практика.

От изложеното следва, че е необходим механизъм за освобождаване на гражданите от заплащане на съдебни такси и разноски по граждански и административни производства, по преценка на съда, когато им е допусната правна помощ, по социални причини-установени с документи от съответните органи и невъзможност да заплатят за защита от упълномощен адвокат.

Оценката за приложението на Закона за правната помощ за периода 2013-2017 година, относно възстановяването на разноските за правна помощ, показва, че по-голяма част от служебните адвокати и ползвателите на правна помощ са против възстановяването на разноските за правна помощ, когато се касае за случаи, при които тя е предоставена, поради липса на средства за заплащане на възнаграждение за упълномощен адвокат, като основният мотив е, че така се обезсмисля понятието правна помощ по социални критерии. Същевременно, дори тези, които намират това за справедлива практика, признават, че често пъти тя е неприложима, особено, когато осъденият е трайно безработен, без дом и имущество. Противниците на възстановяването застъпват виждането, че това противоречи на целта на Закона за правната помощ, социалната функция и самата същност на системата за правна помощ – да бъде инструмент, насочен към осигуряване на равенство на гражданите пред закона и равен достъп до правосъдие. Освен това данните сочат, че събираемостта е много ниска, само около 3%, от годишния бюджет за правна помощ, е събираемостта на вземанията за разноски за правна помощ.

Цели, които се поставят с предложения законопроект

Основната стратегическа цел на проекта на закон е подобряване на достъпа до правосъдие, чрез осигуряването на по-благоприятни условия, които се състоят в следното:

- Гарантиране на достъпа до правосъдие на гражданите, чрез използването на съществуващите видове правна помощ в извънсъдебни производства и процедури за извънсъдебно решаване на спорове.
- Разширяване на кръга от лица със специфичен профил, имащи достъп до системата за правна помощ.

- Освобождаване на гражданите от заплащане на съдебни такси и разноски по граждански и административни производства по преценка на съда, в случаите когато им е допусната правна помощ, по социални причини, установени с документи от съответните органи и невъзможност да заплатят за защита от упълномощен адвокат .
- Освобождаване на гражданите по всички видове производства от възстановяването на разноските за правна помощ в полза на НБПП.
- По-висока ефективност на процедурите, касаещи правната помощ.

Основни положения в предлагания законопроект :

А. Разширяване на обхвата и приложното поле на съществуващите видове правна помощ в извънсъдебните процедури:

С предложените промени в чл. 21 от ЗПП се дава възможност за ползването на нови правни средства за защита на граждани, които отговарят на условията за правна помощ, а именно: консултации и/или подготовка на документи за производства по издаване на индивидуални административни актове и тяхното оспорване по административен ред и представителство пред извънсъдебни органи и в извънсъдебни процедури. Действащият ЗПП ограничава консултациите и подготовката на документи до такива, касаещи съдебното производство.

Под извънсъдебни процедури се разбира административнонаказателни производства, производството по издаване на индивидуален административен акт, производства по оспорване на индивидуален административен акт по административен ред, производства пред арбитраж и процедура по медиация. Това са производства пред административни органи от изпълнителната власт, в чиито правомощия е издаването на индивидуални административни актове, касаещи социални права на гражданите, дискриминация, бежански права, потребителски права и др. Тези органи могат да бъдат Държавната агенция за бежанците, Комисията за защита от дискриминация, Комисия за защита на потребителите и други административни органи. Към извънсъдебните органи за решаване на спорове, освен изброените, спадат и арбитражите за решаване на потребителски спорове.

Предимството за гражданите, при ползването на тези нови правни средства за защита, се състои в това, че те благоприятстват достъпа до правосъдие, чрез осигуряването на по-бързи и по-евтини начини за защита и при по-малко формалности.

Ползването на тези нови правни възможности ще предотвратят внасянето на спора в съда, ще намалееят случаите на оспорване по съдебен ред и съдебните дела.

Представителството на граждани, отговарящи на условията за правна помощ, от адвокат от системата за правна помощ, в извънсъдебна процедура по медиация, гарантира по-голяма ефективност на процедурата и приключването ѝ със спогодба, което от своя страна ще ускори разрешаването на споровете и облекчи работата на съда. Чрез медиацията всяка от спорещите страни може да предлага извършване на някакво процедурно действие, да предоставя доказателства по спорните въпроси, да излага своите становища и аргументи и твърдения, но поради липса на капацитет да се представлява сама ефективно да не постигне желания резултат. Именно в тези случаи представителството на адвокат в процедурата, който да ѝ съдейства с правни съвети, би се оказал ефективен способ за решаване на спора. С още по-голяма сила това важи за страна, на която вече е предоставена правна помощ по съдебно дело и съдът е насочил страните по него към медиация. Равнопоставеността на страните в процедура по

медиация, чрез която се цели извънсъдебно решаване на спора, до голяма степен зависи и е гарантирана и от участието на адвокати, като представители на страните, но в случаите когато страната, която не разполага със средства, за да си упълномощи адвокат, следва да ѝ бъде осигурена възможност да участва, в процедурата, с такъв определен и назначен по реда и при условията на ЗПП.

Участието на адвокат по реда на ЗПП, като представител на страна, в арбитражно производство, в случаите когато страната иска да ползва такъв, но не може да си го позволи, тъй като не разполага със средства за упълномощен адвокат, е също гаранция за ефективно и справедливо решаване на спора, по ускорена и по-евтина процедура от съдебната.

По-голямата част от споровете, които се решават в арбитраж или чрез медиация, имат гражданско – правен характер и основно са потребителски и семейни спорове.

В производствата по установяване на административните нарушения и по налагане на административните наказания, когато лицето е затруднено да си наеме адвокат на този етап, преди обжалването на акта на административнонаказващия орган по съдебен ред, правната помощ би била един допълнителен инструмент за защита и гаранция за справедливо решаване на спора.

Гореизложеното наложи и дефиниране на понятието „представителство в извънсъдебни процедури“, чийто смисъл е изяснен в Допълнителните разпоредби на ЗПП с предложени нов параграф „1а“.

Б. Разширяване на кръга от лица със специфичен профил с осигурен достъп до правна помощ .

В сега действащия Закон за правната помощ сред кръга от правоимащи липсват някои категории лица със специфичен профил, които да могат на самостоятелно правно основание да ползват правна помощ, като лица с физически и ментални увреждания, както и лица получили международна закрила или ползващи се от временна закрила.

С предложените изменения и допълнения в чл. 22 от ЗПП към лицата, които имат право на правна помощ, се добавят и горепосочените. Едно от средствата за оказване на подкрепа на тези лица е осигуряването на достъп до правосъдие и правна защита, чрез системата за правна помощ.

Лицата с увреждания са особено чувствителна категория, която попада в кръга от уязвими социални групи. Целта на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, по която ЕС е страна, е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички права от страна на всички хора, независимо от всякакви дълготрайни физически, психически, умствени или сетивни увреждания. В тази връзка включването на хората с увреждания в кръга на имащите право на правна помощ е обосновано от задължението на държавата, произтичащо от международното и национално законодателство - разпоредбите на Закона за хора с увреждания, чрез съответните органи да осигури на тези хора ефективен достъп до правосъдие и правна защита, имащи нужда от такава основно в областта на социалните им права, при всички форми на дискриминация, насилия и злоупотреба, като се има предвид, че рискът, тези хора да бъдат обект на подобни нарушения и престъпления, е по-висок.

Необходимостта от допълнителното включване в категориите лица с право на правна помощ на лицата получили международна закрила и тези със статут на временна закрила, произтича от правото на всеки чужденец да получи съдействие и помощ от правителствени органи и неправителствени организации на всеки етап от производството и след получаване на международна закрила. В тази връзка държавата е

задължена да осигури условия за получаване на правна помощ не само на чужденците, търсещи международна закрила, но и на тези получили вече такава и на тези ползващи се от статута на временна закрила. Увеличилата се бежанска вълна, поради политически конфликти, войни и финансово-икономически причини е допълнителна предпоставка за включването на тези лица в номенклатурата на лицата, които разполагат с право на безплатна правна помощ.

В. Освобождаване на граждани, на които е допусната правна помощ, от заплащане на съдебни такси по граждански и административни производства, включително от възстановяването на разноските за правна помощ в полза на НБПП.

Една от мерките – мярка „Влизане в сила на законодателни изменения в Закона за правната помощ (Q4/2022)“, заложен в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, изисква с цел облекчаване на условията за достъп до правна помощ освобождаване от такси и разноски в съдебното производство на лицата, получили правна помощ, поради това, че не разполагат със средства за заплащане на възнаграждение за упълномощен адвокат.

Поради тази причина са предложените изменения и допълнения в чл. 78 и чл. 83 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Съгласно действащата разпоредба на чл. 83, ал. 2 ГПК освобождаването от такси и разноски е в дискрецията на съда, въз основа на нормативно установени критерии. Критериите, посочени в ГПК (чл. 83, ал. 2) за освобождаване от такси и разноски на лицата в производството, се покриват с критериите по чл. 23, ал. 3 от Закона за правната помощ, въз основа на които съдът извършва преценка дали лицето, кандидатстващо за правна помощ, разполага или не със средства за заплащане на адвокат, за да му допусне правна помощ. След като съдът прилага едни и същи критерии в две различни по своя характер процедури, нелогично е, ако лицето отговаря на условията за предоставяне на правна помощ и такава му е допусната, да му бъде отказано освобождаване от такси. Практиката на съдилищата в това отношение не е еднаква. Има съдилища, които въпреки, че са допуснали правна помощ на страна по делото, не уважават молбата ѝ за освобождаване от такси и разноски, което е социално неоправдано, защото, ако лицето няма средства, за да си плати на упълномощен адвокат, то няма да има средства да си плати и таксите по производството. Поради това в проекта на ЗИД на ЗПП е предложено допълнение на чл. 83, ал. 2, където е предвидено наред с останалите обстоятелства към молбата за освобождаване от такси и разноски по производството, съдът да взема предвид и съобразява и наличието на предоставена правна помощ

Г. Регламентиране на процедури, осъществявани от органите, допускащи правна помощ, за прекратяване на правната помощ, замяна и освобождаване на назначен адвокат.

Необходимостта да се отстранят слабости и пропуски в действащата нормативна база, констатирани при прилагането на Закона за правната помощ закона през годините, и прецизиране на някои от действащите норми, налага предложените в проекта на ЗИД на ЗПП промени в чл. 24, 25 и 26.

Регламентацията на посочените процедури е в интерес както на органите от системата за правна помощ – съдилища, адвокатски съвети, НБПП, така и на адвокатите, осъществяващи правната помощ, както и на страните по делото. Тази регулация осигурява на органите възможност за намеса при недобросъвестно

изпълнение от назначения адвокат на задълженията му по предоставяне на правна помощ. Освен това дава възможност на органите от системата да парират случаи на злоупотреба с право на правна помощ от недобросъвестното поведение на получателя на такава с оглед защита на интересите на другите страни в производството и защита на интересите на правосъдието от възпрепятстване на производството, протичане и приключване на делата в разумни срокове.

Липсата на такава регламентация в действащия Закон за правната помощ често води до просрочване на отчетите на адвокатите и подаването им извън законоустановения срок, поради това че им липсва съдебен акт, с който да установят момента на преустановяване на участието им по делото, от който момент тече едногодишния срок за подаване на отчета.

С регулацията на тези процедури е свързано и изпълнението на задължението на НБПП да следи за целесъобразното разходване на държавните средства за правна помощ.

В регулацията на процедурата по прекратяване на правната помощ особено внимание е обърнато на едно от основанията за прекратяване, а именно „злоупотреба с право на правна помощ“.

През годините в практиката на съдилищата и адвокатските съвети зачестиха случаи на злоупотреба с право на правна помощ, от страна на недобросъвестни лица, които многократно предявяват искания за замяна на назначения им адвокат с друг. Тези лица с недобросъвестното си поведение и действия възпрепятстват протичането на производството в разумни срокове, увреждат правата и законните интереси на останалите страни в производството, без да имат видима и действителна полза от това.

Това основание наложи и дефиниране на понятието „злоупотреба с право“, като в предложени нов параграф „16“ от ДР на ЗПП е изяснен смисъла на това понятие.

Във всички новорегламентирани процедури- по прекратяване на правната помощ, замяната и освобождаването на адвокат, са изяснени основанията и органите, които могат да поискат тяхното прилагане и реда по който се осъществява.

Д. Други промени в действащия Закон за правната помощ .

Необходимостта от предложените други промени в ЗПП е продиктувана от привеждането на някои от нормите в действащия ЗПП в съответствие с направени през годините промени в други нормативни актове, от установени, при прилагането на закона, пропуски и слабости в нормативната уредба .

Основните промени в тази връзка са свързани с прецизирането на текста на чл. 13, т. 4 от действащия ЗПП и привеждането му в съответствие с промените в Закона за администрацията, текста на чл. 20, ал. 1 и 2 от действащия закон, като от последния са заличени органи, с които НБПП не взаимодейства във връзка с правната помощ, а са включени органи, с които НБПП, по силата на промени в други закони, като Закона за убежището и бежанците и установената трайна практика свързана с установяване на социалния статус на кандидатите за правна помощ, активно взаимодейства.

Промените в текста на чл. 16 се отнасят до увеличаване на размера на възнаграждението на членовете на НБПП. В действащия Закон за правната помощ възнаграждението на член на НБПП за заседание е определено, като точно фиксирана сума от 120 лева, като от момента на влизането му в сила (01.01.2012 г.) до настоящия момент, са настъпили промени в общественно-икономическите условия и ситуация в страната, които безусловно са основание за неговата промяна.

Необходимостта от завишаването на размера е продиктувана не само от промените в общественно-икономическите условия, а и от увеличаване на ангажиментите на членовете на бюровете във връзка с изпълнение на правомощията им по закон.

Направеното предложение за промяна в механизма за определяне на възнаграждението на член на НБПП за участие в заседание, в размер на 50 на сто от минималната месечна работна заплата за страната напълно съответства на динамиката на промените в общественно-икономически аспект и задълженията им.

Промените в чл. 19 от Закона за правната помощ се отнасят до увеличаването на размера на възнаграждението, което се изплаща на адвокатските съвети за всяко тримесечие, за осъществената от тях дейност по администриране на правната помощ. По сега действащия ЗПП, НБПП заплаща на адвокатските съвети за осъществената от тях дейност по администриране на правната помощ 10% от сумата, изплатена на адвокатите от съответната адвокатска колегия за предходното тримесечие. Предложението е процентът да се увеличи от 10 на 20 %. Завишаването на процента се налага поради увеличилите се задължения на адвокатските съвети при администрирането на правната помощ.

Съгласно Закона за правната помощ основната тежест за контрола върху качеството на правната помощ е върху адвокатските съвети. Контролът върху качеството на правната помощ е основополагащ и не трябва да се поставя само в зависимост от добросъвестността и мотивацията на адвоката, които не винаги и при всички адвокати са налице.

Контролът върху качеството на правната помощ включва не само задълженията на адвокатските съвети за осъществяването на текущ контрол за качеството на предоставената от адвокат правна помощ по конкретно дело, а и контрол върху подбора на адвокати, кандидатстващи за вписване в НРПП и контрол при избора и определянето на адвокат за конкретна защита по реда на ЗПП. Осъществяването на този контрол от адвокатските съвети изисква човешки ресурс – квалифицирани адвокати с висок професионален опит, авторитет и успеваемост, които да имат идеята и волята за неговото пълноценно осъществяване, прилагайки препоръчаните от НБПП механизми, стандарти, указания и правила. Трансферът на повече средства от бюджета за администриране на правната помощ към адвокатските съвети предполага, упражняването от тяхна страна, на по-ефективен контрол върху качеството на правната услуга.

Очаквани резултати от проекта на ЗИД на ЗПП:

- Надграждане на нормативната уредба за правна помощ и повишаване на ефективността ѝ - по-бързи и по-евтини начини за защита и при по-малко формалности;
- Изпълнение на препоръките на Европейската комисия за подобряване на достъпа до правосъдие на гражданите, чрез осигуряването на по-благоприятни условия за достъп до правна помощ.
- Осигуряването на бърза, по-евтина и адекватна защита и подкрепа на гражданите, чрез гарантирането на нови правни средства за защита и алтернативни способи за решаване на спорове.
- Намаляване на оспорванията по съдебен ред и съдебните дела.

- Увеличаване на броя на потенциалните ползватели на правна помощ;
- Осигуряването на по-качествена правна помощ.

Финансови средства необходими за прилагането на новата уредба.

С предложения проект на ЗИД на ЗПП се очаква въздействие върху бюджета през следващите бюджетни години, за което е изготвена финансова обосновка.

Проектът на ЗИД на ЗПП не съдържа разпоредби, въвеждащи актове на Европейския съюз.

Относно съответствието на проектозакона с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека е изготвена справка от Министерството на правосъдието.

На основание чл. 26, ал. 4, изр. второ от Закона за нормативните актове срокът за провеждане на обществени консултации е 14 дни. По-краткият срок е обусловен от обстоятелството, че предложените промени в проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за правната помощ са необходими във връзка с изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (ПВУ). В Приложение към решение за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на ПВУ на България е предвидено измененията на ЗПП да бъдат приети в четвъртото тримесечие на 2022 г.

Законопроектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждането на регулаторни режими.